

Nr 179.

Kungl. Maj:s proposition till riksdagen angående vissa tjänster vid kommunikationsverken; given Stockholms slott slott den 19 mars 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Sven Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson.

I skrivelser den 4 december 1953 resp. den 24 och 1 februari 1954 har generalpost-, tele- och järnvägsstyrelserna framlagt förslag om antalet tjänster i högre lönegrad än Ca 25. Över generalpost- och järnvägsstyrelsernas framställningar har statens lönenämnd avgivit utlåtanden den 20 februari 1954 och över telestyrelsens den 10 mars 1954.

Vattenfallsstyrelsen har i skrivelse den 15 december 1953 anmält, att styrelsen med hänsyn till pågående utredning rörande chefslönerna vid statens affärsdrivande verk och den nyligen genomförda tjänsteförteckningsrevisionen ansett sig icke böra i förevarande sammanhang framföra några förslag till ändrad lönegradsplacering.

Postverket.

Av departementschefen tillstyrkta förslag. Generalpoststyrelsen har hemställt, att 1 byrådirektörstjänst i Ca 31 överföres från övergångsstat till ordinarie stat samt att följande tjänster uppflyttas i lönegrad, nämligen

2 postmästartjänster vid postkontoren Karlstad 1 resp. Västerås 1 från Ca 29 till Ca 31 och

2 postmästartjänster vid postkontoren i Västervik resp. Tierp från Ca 25 till Ca 27.

Till stöd för förslagen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Byrådirektörstjänsten. Det har länge framstått som ett önskemål att inom styrelsen ha tillgång till utredningsmän, som utan att vara bundna till löpande göromål eller utredningsuppdrag av viss bestämd typ kunde ägna sig åt mera krävande utredningar inom de olika byråernas arbetsområden. Fr. o. m. den 1 augusti 1952 har styrelsen för sådana arbetsuppgifter kunnat disponera en byrådirektörstjänst, vilken överförts på övergångsstat i samband med tjänsteförteckningsrevisionen. Anordningen har utfallit väl. Styrelsen föreslår därför, att tjänsten överföres på ordinarie stat och därvid placeras på driftbyråns organisationsavdelning.

Postmästartjänsterna i Ca 31. Postkontoret *Karlstad 1* hade redan 1952 nått ett poängtal, som enligt styrelsens mening berättigade det till uppflyttning. Styrelsens förslag härom, framfört i skrivelse den 31 oktober 1952, vann emellertid icke statsmakternas bifall. Något avstyrkande från lönenämnden förelåg icke, men departementschefen uttalade (prop. 1953:198), att han icke vore beredd, att vid dåvarande tidpunkt tillstyrka uppflyttningen. Då trafiksiffrorna för detta kontor visa en alljämt fortgående stegring, som väsentligt överstiger den genomsnittliga, och då postmästarens arbetsuppgifter efter erfarenhetsmässig bedömning göra uppflyttningen berättigad, anser styrelsen, att densamma icke vidare bör uppskjutas.

Postkontoret *Västerås 1* har ett stort och ur administrativ synpunkt krävande förvaltningsområde. Postmästarens arbetsuppgifter kunna fullt ut jämföras med dem, som åvila cheferna för flertalet av de nuvarande postkontoren i klass 31. Då härtill kommer, att kontoret nu rent poängmässigt försvarar en inplacering i den högre klassen, bör en uppflyttning enligt styrelsens mening icke längre anstå.

Postmästartjänsterna i Ca 27. Den 1 augusti 1953 har postkontoret i Gamleby (klass 23) utbytt mot postexpedition av klass 17. Det under förutvarande postkontoret lydande trafikområdet har därvid uppdelats på kontoren i *Västervik* (klass 25) och *Åtvidaberg* (klass 23), vars förvaltningsområden härigenom nått en sådan storlek, att en höjning av postmästarnas tjänsteställning blir ofrånkomlig. Poängtalen för de nuvarande postkontoren i klass 27 ligga — därest hänsyn ej togs till postkontoren Stockholm 2 och Stockholm Tull, som tillhöra denna klass på grund av särskilda förhål-

landen — mellan 1 629 och 825. Postkontoret i Västervik har genom ovan nämnda organisationsändring erhållit poängtalet 1 112, vilket kommer att placera det som nr 28 bland de 55 kontoren i klass 27.

Postkontoret i *Tierp* har nu nått poängtalet 863, vilket skulle placera det före de 7 minsta kontoren i klass 27. Vid jämförelse med närmast föregående år, är den procentuella trafikökningen för kontoret 8,7, medan motsvarande genomsnittsvärde för samtliga 25 klass-kontor stannar vid 8,1. Kontoret har alltsedan 1951, då vissa trafikordningar överfördes till detsamma från postkontoret Gävle 1, legat bland de främsta i klass 25. Då trafiken visar en jämn ökning bör en uppflyttning nu komma till stånd.

De av styrelsen sålunda framförda förslagen, mot vilka statens lönenämnd icke funnit anledning till erinran, anser jag mig böra tillstyrka.

Av departementschefen avstyrkta förslag. Generalpoststyrelsen har vidare föreslagit, att följande tjänster uppflyttas i lönegrad, nämligen

4 förste byråsekreterartjänster, en å intendentsavdelningen, två å författningsbyrån och en å kameralbyrån, från Ca 29 till byrådirektörstjänster i Ca 31,

1 revisorstjänst å postgirokontoret från Ca 25 till förste revisorstjänst i Ca 27,

7 förste kontrollörstjänster vid postdirektionerna från Ca 25 till överkontrollörstjänster i Ca 27 samt

2 postmästartjänster vid postkontoren Stockholm 5 resp. Sundsvall 1 från Ca 29 till Ca 31.

Statens lönenämnd har ansett sig icke kunna tillstyrka styrelsens ifrågasvarande förslag. En ledamot och en suppleant har i särskilt yttrande uttalat sig för bifall till förslaget om uppflyttning av förste kontrollörerna vid postdirektionerna.

För egen del kan jag heller icke tillstyrka styrelsens förslag. Beträffande den föreslagna uppflyttningen av förste kontrollörstjänsterna vid postdirektionerna, vilka sedan den 1 december 1952 uppehållits med vikariatslöneförordnanden i överkontrollörsggraden, anser jag mig dock böra framhålla, att jag har för avsikt att med hänsyn till framförallt önskvärdheten att undvika de onödiga kostnader, som en omflyttning av ifrågasvarande tjänstemän till andra tjänsteställen i förekommande fall kan leda till, närmare undersöka förutsättningarna för att för nuvarande innehavare av dessa tjänster inrätta personliga extra ordinarie tjänster i överkontrollörsggraden.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag föreslagit bör i den av riksdagen fastställda personalförteckningen antalet byrådirektörer i Ca 31 ökas från 8 till 9, antalet postmästare i Ca 31 ökas från 9 till 11, antalet postmästare i Ca 29 minskas från 27 till 25 och antalet postmästare i Ca 27 ökas från 55 till 57.

Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att i den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen minska antalet postmästare i Ca 25 från 77 till 75.

Televerket.

Av departementschefen tillstyrkta förslag. Telestyrelsen har föreslagit, att 3 byråingenjörstjänster i Ca 29 inrättas. Av dessa avses en för provningsanstalten, en för tekniska byråns stationsprojekteringsavdelning och en för verkstadsbyråns tekniska avdelning.

Därjämte har styrelsen föreslagit, att följande tjänster uppflyttas i lönegrad, nämligen

1 ingenjörstjänst på tekniska byråns ritkontor från Ca 25 till byråingenjörstjänst i Ca 29,

1 förste byråsekreterartjänst på distriktsbyrån i Sundsvall från Ca 27 till Ca 29 och

1 telegrafkommissarietjänst vid centralstationen i Södertälje från Ca 25 till Ca 27.

Till stöd för förslagen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Byråingenjörstjänsterna. Vid *provningsanstalten* finns en sektion, till vars arbetsuppgifter höra förutom fysikaliska undersökningar även sådana av kemisk och fysikalisk-kemisk natur, däribland såväl kemiska analyser av olika slag som systematiska undersökningar, exempelvis korrosionsforskning i avseende på blykablar och metaller. Vidare ingå i arbetsuppgifterna markundersökningar dels för bedömning av korrosionsrisken för i jorden förlagda kablar m. m., dels såsom underlag för utförande av jordningar för teleanläggningar. För att dylika arbeten skola kunna bedrivas rationellt har för några år sedan inom sektionen inrättats ett särskilt laboratorium för kemiska och fysikaliskt-kemiska undersökningar. Inom laboratoriet utföras numera även undersökningar för klarläggande av metallers åldringsegenskaper, särskilt vad gäller järn- och stålmaterial, samt materialforskning i kemiskt-metallurgiskt och mekaniskt hänseende. Dessa arbetsuppgifter äro synnerligen betydelsefulla, då otillfredsställande material icke blott kan vålla televerket stora ekonomiska förluster utan även innebära risk för personsador. Föreståndaren för det kemiska och fysikaliskt-kemiska laboratoriet måste vara en högt kvalificerad kemist med viss fysikalisk inriktning och med förmåga att kunna utveckla arbetet inom laboratoriet genom förfinade och ändamålsenliga metoder. Befattningen i fråga uppehålls för närvarande av en extra ordinarie byråingenjör i 29 lönegraden, som avlagt examen såsom bergsingenjör. Styrelsen finner det angeläget, att hans tjänst nu uppföres på ordinarie stat.

På sektionen för projektering och specificering av telegraf- och telexstationer, abonnentanläggningar och militära anläggningar m. m. inom *tekniska byråns stationsprojekteringsavdelning* finnes en arbetsgrupp, som handlägger ärenden rörande abonnentanläggningar. Dessa ärenden, som kunna uppdelas i tekniska ärenden, abonnemangsärenden och inköpsärenden, beröra abonnentanläggningar av speciella slag, såsom automatiska och manuella abonnentväxlar, linjeväljare och linjetagare, samt innefatta utarbetande av beskrivningar och instruktioner. Arbetsgruppen tillhandagår distriktsförvaltningarna med teknisk rådgivning och information. De tekniska ärendena omfatta granskning ur teknisk synpunkt dels av olika slag av växlar och telefonapparater, dels av speciella anordningar och arrangemang vid abonnentanläggningar över huvud taget, såsom telefonsvarare,

dels även av från privat håll inkomna framställningar eller förslag om anslutning av privatägd utrustning till televerkets nät. Abonnemangsärendena avse erforderliga kostnadsberäkningar för avgiftsbeläggning av ovan omnämnda slag av abonnentanläggningar. Inköpsärendena bestå i teknisk granskning av infordrade anbud samt avgivande av förslag till inköp. I gruppens arbetsuppgifter ingå alla ärenden rörande anläggning och utökning av stora och medelstora automatiska abonnentväxlar av L M Ericssons tillverkning. För närvarande finnas ca 560 sådana anläggningar i storlek upp till 2 000 nr i drift eller under byggnad, representerande ett värde av ca 30 miljoner kronor. Arbetsuppgifterna omfatta i fråga om dessa anläggningar teknisk granskning av infordrade anbud, lämnande av offerter samt i övrigt planering av behövlig specialutrustning ävensom behandling av frågor rörande drift och underhåll samt växeltypernas utveckling och förbättring. För speciella arrangemang vid andra slag av abonnentanläggningar än automatiska abonnentväxlar av L M Ericssons tillverkning samt vid införande av nya typer av telefonanordningar ankommer det på gruppen att utföra erforderliga kostnadskalkyler i och för avgiftsbeläggning och att utarbeta tekniska beskrivningar och anvisningar m. m. Här ifrågavarande grupp förestås av en extra ordinarie byråingenjör i 29 lönegraden. Då han därjämte vid förfall för sektionsföreståndaren (byrådirektör i Ca 31) skall vikariera för denne, måste han även vara insatt i och kunna handlägga övriga inom sektionen förekommande göromål. Styrelsen anser, att befattningen i fråga nu bör uppföras på ordinarie stat.

Såsom föreståndare för ellaboratoriet å *verkstadsbyråns tekniska avdelning* tjänstgör en extra ordinarie byråingenjör i 29 lönegraden. Ellaboratoriet, som för närvarande har en personalstyrka av 9 tjänstemän, är uppdelat på tre sektioner, nämligen en för elektrotekniska laboratorieundersökningar, en för konstruktion av elektriska provanordningar och en för schemateknik. De elektrotekniska laboratorieundersökningarna avse t. ex. magnetisk material och isolermaterial. De elektriska provanordningarna, för vilka föreståndaren själv utarbetar principerna, äro ofta av mycket komplicerat slag och exempelvis avsedda för provning av telefonapparater, väljare och reläer. Den schematekniska sektionen handlägger även ärenden rörande byggande och provning av automatiska växlar. Laboratoriets föreståndare måste för att kunna leda laboratoriets arbete äga ingående kännedom om de elektrotekniska kvalitetsfordringarna på av verkstadsrörelsen använt material samt funktioneringen hos och användningen av tillverkade elektrotekniska utrustningar. Han måste även ha förmåga till självständigt konstruktions- och forskningsarbete. Styrelsen anser, att befattningen nu bör uppföras på ordinarie stat.

Inom *tekniska byrån* är inrättat ett för hela byrån gemensamt *ritkontor*. Den administrativa och tekniska ledningen för ritkontoret har tidigare utövats av en byråingenjör i Ca 29. I samband med tekniska byråns omorganisation den 1 oktober 1952 uppdrogs åt dåvarande föreståndaren för ritkontoret att upprätta ett särskilt tekniska byråns *planeringskontor*. Nämnda ritkontorsföreståndare blev sedermera permanent placerad såsom föreståndare för det nyorganiserade planeringskontoret. Såsom ersättare för den förutvarande ritkontorsföreståndaren har i stället en ingenjör i Ca 25 provisoriskt varit förordnad att förestå ritkontoret. Befattningshavaren har, räknat fr. o. m. den 1 april 1953, antagits till extra ordinarie byråingenjör i 29 lönegraden. Med hänsyn till ritkontorsföreståndarens olikartade och krävande arbetsuppgifter, vilka genom tekniska byråns omorganisation ytterligare ökats, är det angeläget, att detta provisorium snarast avlöses genom inrättande ånyo av en ordinarie byråingenjörstjänst för föreståndare

ren. Kraven på kunnighet, mångsidighet och gott omdöme hos denna föreståndare måste ställas synnerligen högt, och med hänsyn härtill och till hans stora arbetsbörda och ansvar, innefattande såsom ovan nämnts ledning och fördelning av arbetet inom ritkontoret med ett personalantal av f. n. omkring 140 anställda, kan lägre lönegrads placering än i 29 lönegraden icke ifrågakomma.

Förste byråsekreterartjänsten. På distriktsbyrån i Sundsvall tjänstgör en förste byråsekreterare i Ca 27 såsom föreståndare för distriktsbyråns personal- och kansliavdelning. Befattningshavaren har av styrelsen antagits till extra ordinarie förste byråsekreterare i 29 lönegraden att räkna fr. o. m. den 1 juli 1952. Föreståndaren för personal- och kansliavdelningen är distriktschefens närmaste medhjälpare vid handläggning av personalärenden och kamerala ärenden. På avdelningen utredas och handläggas — i den omfattning de enligt gällande instruktioner och föreskrifter åvila distriktschefen — ärenden rörande utnämningar och andra befordringar, tjänstledighet, sjukvård, flyttningersättning, avsked, tillrättavisningar och varningar m. m. Utöver dessa egentliga personalärenden handläggas på avdelningen även fastighets- och hyresärenden samt alla ärenden, som icke äro av trafikall eller teknisk art utan av mera allmän natur. Förste byråsekreteraren ansvarar vidare för uppgörande av distriktschefens personalstatfförslag, som årligen insändas till telestyrelsen. Han skall noga följa de ändringar i personalsituationen, som äro en följd av automatiseringar och andra personalbesparande åtgärder, för att planera omplacering eller omdisponering av berörd personal eller andra åtgärder. Han skall lämna råd och anvisningar i personalärenden och kamerala frågor till sektions- och centralstationsföreståndarna. En överflyttning av viktiga personalärenden från telestyrelsen till distriktsbyråerna har ägt rum de senaste åren. De befattningshavare, vilka på distriktsbyråerna i Malmö, Göteborg, Norrköping och Gävle handlägga ovan angivna arbetsuppgifter antogos till extra ordinarie förste byråsekreterare i 29 lönegraden fr. o. m. den 1 juli 1951 och erhöles fr. o. m. den 1 juli 1952 i samband med den då genomförda tjänsteförteckningsrevisionen ordinarie tjänst i nämnda lönegrad. Även föreståndaren för personal- och kansliavdelningen på distriktsbyrån i Sundsvall bör nu erhålla ordinarie förste byråsekreterartjänst i 29 lönegraden.

Telegrafkommisarietjänsten. Vid senaste klassificeringen av trafikantstälternas hade centralstationen i Södertälje ett poängtal av 737. Enligt senaste trafiksiffror uppges poängtalet till 1 141, d. v. s. en ökning med 54,8 %. För samtliga stationer, som nu tillhöra klass 25, utgör motsvarande procentuella ökning i medeltal 40,4 %. Det lägsta poängtalet enligt senaste trafiksiffror för stationer, som nu tillhöra klass 27, är 1 089.

Statens lönenämnd erinrar om att tjänsten som föreståndare för ritkontoret av 1949 års tjänsteförteckningskommitté placerats i 29 lönegraden. Lönenämnden har under hand inhämtat upplysningar om de arbetsuppgifter, som åvilar planeringskontorets föreståndare. Efter särskild prövning av dessa arbetsuppgifters kvalitet vill lönenämnden icke motsätta sig, att för befattningen som föreståndare för det nyinrättade planeringskontoret avses en byråingenjör i 29 lönegraden.

Lönenämnden tillstyrker klassförändringen av centralstationen i Södertälje och lämnar i övrigt förslagen utan erinran.

Även jag anser mig böra tillstyrka telestyrelsens ifrågavarande förslag. Liksom lönenämnden anser jag därvid att föreståndarna för tekniska byråns rit- och planeringskontor bör placeras som byråingenjörer i 29 lönegraden.

Av departementschefen avstyrkta förslag. Telestyrelsen har vidare föreslagit, att följande tjänster uppflyttas i lönegrad, nämligen

8 byrådirektörstjänster, en på driftsbyrån, två på ekonomibyrån, en på förrådsbyrån, två på radiobyrån och två på tekniska byrån, från Ca 31 till Ca 33,

1 förste byråsekreterartjänst på driftsbyrån från Ca 29 till byrådirektörstjänst i Ca 31,

1 kameralintendentstjänst på ekonomibyrån från Ca 29 till byrådirektörstjänst i Ca 31,

1 ingenjörstjänst på tekniska byrån från Ca 27 till byråingenjörstjänst i Ca 29,

1 förste byråsekreterartjänst på ekonomibyrån från Ca 27 till Ca 29,

3 telegrafkommissariatstjänster vid centralstationerna i Luleå resp. Mora och Skövde från Ca 27 till Ca 29,

2 överkontrollörstjänster, den ena vid Malmö centralstation och den andra vid Stockholms telegrafstation, från Ca 27 till trafikinspektörstjänster i Ca 29,

4 ingenjörstjänster, tre på tekniska byrån och en på kabelkontoret, från Ca 25 till Ca 27,

3 telegrafkommissariatstjänster vid centralstationerna i Katrineholm resp. Bollnäs och Karlshamn från Ca 25 till Ca 27 samt

8 förste kontrollörstjänster från Ca 25 till överkontrollörstjänster i Ca 27.

Därjämte föreslår styrelsen, att 1 linjeingenjörstjänst inrättas på distriktsbyrån i Malmö.

Statens lönenämnd har avstyrkt samtliga ifrågavarande förslag.

För egen del kan jag heller icke tillstyrka förslagen.

Av departementschefen tillstyrkt ändring av vissa tjänstetitlar. På telestyrelsens förslag har Kungl. Maj:t den 9 oktober 1953 förordnat, att telegrafverket och telegrafstyrelsen fr. o. m. den 1 november 1953 skall benämnas televerket resp. telestyrelsen. I anslutning härtill tillstyrker jag styrelsens förslag om att tjänstetiteln telegrafkommissarie i 31, 29, 27, 25, 23 och 21 lönegraderna utbytes mot telekommissarie samt att tjänstetitlarna förste telegrafassistent i 21 lönegraden och telegrafassistent i 19 lönegraden utbytes mot förste teleassistent resp. teleassistent.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag föreslagit bör följande ändringar vidtagas i den av riksdagen fastställda personalförteckningen, nämligen utbyte av tjänstetiteln telegrafkommissarie i Ca 31 mot telekommissarie,

ökning av antalet byråingenjörer i Ca 29 från 18 till 22, ökning av antalet förste byråsekreterare i Ca 29 från 16 till 17, utbyte av tjänstetiteln telegrafkommissarie i Ca 29 mot telekommissarie, minskning av antalet förste byråsekreterare i Ca 27 från 18 till 17, utbyte av tjänstetiteln telegrafkommissarie i Ca 27 mot telekommissarie och ökning av antalet telekommis-sarier i sistnämnda lönegrad från 26 till 27.

I tjänsteförteckningen bör telegrafkommissarie i Ca 31, Ca 29, Ca 27, Ca 25, Ca 23 och Ca 21 utbytas mot telekommissarie samt förste telegraf-assistent i Ca 21 och telegrafassistent i Ca 19 utbytas mot förste teleassistent resp. teleassistent.

Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att i den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen dels vidtaga här förut berörda ändringar av tjänste-titlarna i 25, 23, 21 och 19 lönegraderna, dels ock minska antalet ingen-jörer och telekommissarier i Ca 25 från 88 till 87 resp. från 28 till 27.

Statens järnvägar.

Av departementschefen tillstyrkta förslag. Järnvägsstyrelsen har föresla-git, att följande tjänster uppflyttas i lönegrad, nämligen

1 stationsinspektorstjänst vid stationen Stockholm S från Ca 29 till Ca 31, i samband varmed 1 stationsinspektorstjänst i Ca 25 kan utbytas mot underinspektorstjänst i samma lönegrad och 1 underinspektorstjänst i Ca 23 indragas, samt

2 stationsinspektorstjänster, den ena vid stationen i Vänersborg och den andra vid stationen Fagersta C, från Ca 25 till Ca 27, i samband varmed 1 stationsinspektorstjänst i Ca 23 kan indragas.

Därjämte föreslår styrelsen, att 1 ingenjörstjänst i Ca 27 inrättas på drifttjänstbyrån och att 1 överkontrollörstjänst i Ca 27 utbytes mot förste byråsekreterartjänst i samma lönegrad.

Till stöd för förslagen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Stationsinspektorstjänsten i Ca 31. Styrelsen har vid skilda tillfällen över-vägt att förändra Stockholm Stadsgårdens station till expeditionsställe underställt Stockholms södra. Av flera anledningar har någon åtgärd i angiven riktning hittills icke vidtagits. Lämpligheten av en sådan sammanslagning har dock aldrig ifrågasatts, främst med hänsyn till att de båda stationerna i stort sett betjäna samma trafikanter. Ett nytt läge har nu uppstått där-igenom, att förbindelsen mellan huvudspåret och Stockholm Stadsgården vid Söder Mälarstrand inom kort kommer att brytas i samband med ombygg-naden av södra infartslinjen till Stockholm C. Vagnsätten mellan Stockholm C och Stadsgården skola därefter framföras över Stockholm S och Ham-marbyhamnen. Från samma tidpunkt kommer även den växling, som hit-tills försiggått vid Stockholm Stadsgården, att överflyttas till den s. k. Skansbangården söder om Ringvägen. Då Stockholm Stadsgården genom dessa anordningar förlorar en stor del av sin karaktär såsom station, har järnvägsstyrelsen bestämt, att stationen skall förändras till expeditionsställe

och underställas Stockholm S. Genom sammanförandet av nyssnämnda stationer under en föreståndare väntar sig styrelsen bl. a. kunna ernå en bättre personalthushållning och därjämte möjlighet att bättre samordna och mer rationellt utnyttja den för stationsarbetet vid Stockholm S, Hammarbyhamnen och Stadsgården erforderliga dragkraften. Stationsinspektoren i Stockholm S, under vilken Stockholm Stadsgården sålunda skulle komma att lyda, erhåller genom denna sammanslagning ett större övervakningsområde, varjämte arbetsuppgifterna i väsentlig grad ökas därigenom, att vagnrörelserna över Stockholm S från och till Stockholm Stadsgården, Hammarbyhamnen och Skansbangården måste samordnas med stationsarbetet vid Stockholm S och med tågrörelsen på huvudlinjen mellan Stockholm S och Stockholm C, Stockholm N och Tomtebodå. Klassificeringspoängen för Stockholm S kommer genom denna sammanslagning att öka med ca 300 till omkring 1 800 poäng, vilket väl motiverar, att stationen hänföres till klass 31. På grund av det genom omorganisationen utvidgade inspektionsområdet vid Stockholm S bör nuvarande stationsinspektorstjänsten i Ca 25 vid Stockholm Stadsgården ändras till underinspektorstjänst i samma lönegrad vid Stockholm S, där samtidigt en underinspektorstjänst i Ca 23 kan indragas.

Stationsinspektorstjänsterna i Ca 27. En i slutet av år 1953 gjord undersökning visade, att avsevärda besparingar skulle kunna göras genom att sammanföra stationerna i Öxnered och Vänersborg under en gemensam föreståndare. Med anledning därav har styrelsen den 1 januari 1954 förändrat Öxnereds station från klass 25 till expeditionsställe, underställt *Vänersborgs station*. Genom att de båda stationerna, som ligga på ett avstånd från varandra av endast 3,7 km, sammanförts under gemensamt befäl, har en rationell och arbetsbesparande uppdelning av platsernas trafikuppgifter åstadkommit, särskilt vad gäller godstrafiken, varjämte avlönings- och övriga personalärenden berörande båda platserna kunnat koncentreras till Vänersborg. I allt beräknas den nämnda anordningen medföra en besparing av omkring 10 man. Genom att Öxnered på sätt ovan angivits underställts Vänersborg, uppnår sistnämnda station ett poängtal av omkring 740, vilket enligt gängse bedömningsgrunder väl motiverar, att stationen i klassificeringshänseende placeras i klass 27. Stationsinspektorstjänsten i Ca 25 vid Vänersborg har i samband med att innehavaren avgått med pension disponerats för Almedals station, som med hänsyn till trafikomfattningen höjts från klass 23 till klass 25.

Vid den klassificering av järnvägsanstalterna vid statens järnvägar, som genomfördes den 1 juli 1948, inplacerades *Fagersta C station* i klass 25. Till grund härför låg trafikomfattningen vid platsen under år 1946. Stationen Fagersta bruk, 2,2 km från Fagersta C, inplacerades från förstnämnda tidpunkt i klass 23. Trafiken vid dessa platser har sedan dess bibehållit sin omfattning. På grund av att de båda platserna lågo på kort avstånd från varandra övervägde styrelsen sedermera lämpligheten av att stationerna sammanfördes under gemensamt befäl, vilket också blev styrelsens beslut, i det att Fagersta bruk den 1 juli 1952 förändrades till expeditionsställe, underställt Fagersta C. Härigenom kunde en stationsinspektorstjänst i Ca 23 indragas, varjämte en bättre personalthushållning ernåddes. Åtgärden har emellertid därjämte medfört, att Fagersta C för år 1952 uppnått ett poängtal av 602, vilket är avsevärt mer än som enligt gängse regler erfordras för att en station skall hänföras till klass 27.

Ingenjörstjänsten. Ärenden rörande statens järnvägars hyresverksamhet handlades intill våren 1952 huvudsakligen av styrelsens kanslibyrå. Då denna verksamhet under årens lopp successivt utvidgats och nya arbetsuppgifter tillkommit samtidigt som rörelsen på grund av otillfredsställande hyres-

sättning efter hand blivit allt mer förlustbringande för verket, ansågs en omläggning efter mera rationella grunder böra vidtagas. I samband därmed överflyttades hyresverksamheten till drifttjänstbyrån, där överinspektören för bantjänsten alltsedan nämnda byrås tillkomst år 1932 handlagt vissa ärenden, huvudsakligen av teknisk natur, berörande statens järnvägars byggnadsverksamhet. En särskild avdelning lydande under överinspektören för bantjänsten inrättades därför den 1 juni 1952 å drifttjänstbyrån. Samtidigt överflyttades dit en för arbetsuppgifterna i fråga kvalificerad ingenjör från linjen för att biträda med dessa ärendens handläggning, i vissa fall med direkt föredragningskyldighet inför överdirektören. Att det här gäller stora värden framgår av, att statens järnvägar nu förfogar över omkring 11 500 lägenheter. Det har med hänsyn därtill och de stora underskotten på hyresverksamheten funnits nödvändigt att driva en mera affärsmässig bostadspolitik syftande såväl till att höja inkomsterna som att minska driftkostnaderna genom rationaliseringsåtgärder. En betingelse för en sådan bostadspolitik är bl. a. att följa bostadsanskaffnings- och driftkostnaderna liksom hyresutvecklingen på den allmänna hyresmarknaden, som givetvis bör vara normgivande även för statens järnvägar, samt att samarbeta med övriga statsverk och myndigheter för åstadkommande av likformighet i hithörande frågor. Det har vidare ansetts erforderligt att underlätta möjligheterna för personalen att erhålla lån från statens järnvägar för kontantinsats i bostadsrättsföreningar. Det är således ett icke obetydligt arbetsområde, som ifrågavarande hyres- och byggnadsexpert skall ompåna. Han har dessutom att biträda överinspektören för bantjänsten i frågor rörande såväl reparationer och underhåll som disposition av järnvägsstyrelsens lokaler samt vid granskning ur driftsynpunkt av förslag till modernisering och uppförande av stationshus m. fl. byggnader. Den omläggning av arbetsordningen, för vilken härovan redogjorts och som nu prövats under en tid av mer än ett år, har slagit väl ut och visat sig fylla ett verkligt behov. Enligt styrelsens mening äro de erfarenheter av det nya systemet, som vunnits under försökstiden, så gynnsamma, att det icke föreligger någon tvekan om att en ordinarie tjänst bör inrättas för den tjänsteman, som handlägger berörda göromål. Med hänsyn till arbetsuppgifterna kan tjänsten icke hänföras till lägre lönegrad än Ca 27.

Förste byråsekreterartjänsten. Föreståndaren för kontrollkontorets avdelning för trafikuppbörd och kassatjänst är f. n. överkontrollör, Ca 27, medan övriga avdelningsföreståndare inneha tjänsteställning som förste byråsekreterare. Orsaken härtill är att förenämnda avdelning icke blev föremål för 1948 års personalkommissions på sin tid företagna undersökningar på grund av då förestående omorganisation på kontrollkontoret. Då ifrågavarande överkontrollörs arbetsuppgifter äro likartade med övriga avdelningsföreståndares och han lämpligen bör ha samma tjänstebenenämning som dessa, bör en överkontrollörstjänst utbytas mot en förste byråsekreterartjänst i Ca 27.

De av styrelsen sålunda framförda förslagen, mot vilka statens lönenämnd icke funnit anledning till erinran, anser jag mig böra tillstyrka.

Av departementschefen avstyrkt förslag. Järnvägsstyrelsen har vidare föreslagit, att stationsinspektorstjänsten vid stationen i Ånge uppflyttas från Ca 29 till Ca 31.

Statens lönenämnd har avstyrkt uppflyttningen. En ledamot har reserverat sig för bifall.

För egen del finner jag styrelsens ifrågavarande förslag icke föranleda annat uttalande från min sida än att jag för närvarande icke är beredd att tillstyrka detsamma.

Sammanfattning. Vid bifall till vad jag föreslagit bör följande ändringar vidtagas i den av riksdagen fastställda personalförteckningen, nämligen ökning av antalet stationsinspektorer i Ca 31 från 8 till 9, minskning av antalet stationsinspektorer i Ca 29 från 30 till 29, ökning av antalet förste byråsekreterare i Ca 27 från 33 till 34, ökning av antalet ingenjörer i Ca 27 från 95 till 96, ökning av antalet stationsinspektorer i Ca 27 från 35 till 37 och minskning av antalet överkontrollörer i Ca 27 från 2 till 1.

Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att i den av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningen minska antalet stationsinspektorer i Ca 25 från 54 till 51, öka antalet underinspektorer i Ca 25 från 10 till 11, minska antalet stationsinspektorer i Ca 23 från 110 till 109 och minska antalet underinspektorer i Ca 23 från 33 till 32.

Hemställan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) bemyndiga Kungl. Maj:t att i de av riksdagen fastställda personalförteckningarna för post- och televerken samt statens järnvägar vidtaga de ändringar, jag i det föregående förordat;

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att å övergångsstat uppföra de tjänster och utfärda de övergångsbestämmelser i övrigt, som vid genomförandet av berörda förslag må erfordras.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Dagmar Bruno.